

O D L U K E

A) Odluke domaćih sudova i drugih organa

VRHOVNI PRIVREDNI SUD

Drugostepena presuda od 8.II 1968.

Vijeće: Mihailo Djordjević, Petar Leštarov, Dragutin Brandajs, dr Ilija Čolović, Bogdan Radišić

Bolest člana posade - Zapovjednik broda - Zapovjednik broda je dužan poznavati propise o ukrcaju i slaganju opasnih tereta - Štetne posljedice bolesti koju je zapovjednik zadobio nepropisnim slaganjem opasnih tereta mora sam snositi, jer je on kriv za zadobivenu bolest, budući da teret nije propisno složio - Na ovu okolnost ne utječe ni činjenica da brodar nije zapovjednika upozorio na način kako teret mora biti složen u brod

Tužitelj je zapovjednik broda. On tuži kao prvotuzenog izvoznika ferosilicija koji je predao teret na prijevoz u jednoj jugoslavenskoj luci za Molfettu; kao drugotuzenog tuži brodara broda na kojemu je teret prevezen, a na kojemu je tužitelj bio zapovjednik; kao trećetuzenog tuži špeditera koji je u spornom prijevozu bio krcatelj tereta; i kao četvrtotuzenog tuži proizvođača ferosilicijuma.

Nije sporno da je prilikom prijevoza tokom V.mjeseca 1963. godine došlo do trovanja posade zbog djelovanja otrovnih plinova od spomenutog tereta. Sporno je da li je tužitelju od tog trovanja narušeno zdravlje i smanjena radna sposobnost, te da li su tuženi, osim trećetuzenog, prema kome je tužba povučena 8.XII 1966, dužni da tužitelju na ime naknade stvarne štete, izgubljene dobiti i naknade nematerijalne štete, solidarno plate iznos od 159.600 n.din.

Prvostepeni sud je na osnovi nalaza i mišljenja liječnika utvrdio da je zbog spomenutog događaja moglo doći samo do djelomičnog pogoršanja već postojećeg oboljenja tužiteljeve jetre, ali je i pored toga našao da je tužbeni zahtjev neosnovan, jer je utvrdio da je do spomenute nezgode došlo tužiteljevom krivnjom. Stoga je presudom P-504/66-26 od 30.X 1967. u dijelu pod I izrekom primio na znanje povlačenje tužbe prema trećetuzenom, u dijelu pod II izreke je odbio tužbeni zahtjev u cjelini, a u dijelu pod III izreke je obavezao tužitelja da naknadi troškove postupka i to: prvotuzenom 897,15 n.din, drugotuzenom 1.195 n.din, trećetuzenom 172,50 n.din, a četvrtotuzenom 256,50 n.din.

Protiv te presude tužitelj je pravovremeno izjavio žalbu, pobijajući presudu u dijelu pod II izreke kojim je od-

bijen tužbeni zahtjev, te u dijelu pod III izreke kojim je tužitelj osuđen da prvotuzenom, drugotuzenom i četvrtotuzenom naknadi troškove postupka, i to zbog bitnih povreda odredaba parničnog postupka, zbog pogrešnog i nepotpunog činjeničnog utvrdjenja, i zbog pogrešne primjene materijalnog prava. Predložio je da se prvostepena presuda u pobijanom dijelu preinači, tužbeni zahtjev uvaži, i tuženi osude da tužitelju naknade troškove cijelog postupka, ili da se ista presuda u pobijanom dijelu ukine i predmet vrati prvostepenom sudu na ponovno sudjenje.

Žalba nije osnovana.

Tužitelj u ovoj parnici traži naknadu štete koju je pretrpio zbog narušenog zdravlja, smanjenja radne sposobnosti i pretrpljenih bolova, kao posljedice udisanja otrovnih plinova fosfina i arsena, koji su se razvili zbog ovlaženja ferosilicijuma prilikom njegovog prijevoza u Molfettu na brodu "Borovnik" u V.mjesecu 1963. godine.

Nije sporno da je tužitelj u to vrijeme bio zapovjednik na brodu "Borovnik", dakle predstavnik drugotuzenog kao brodara prema čl.25. Zakona o posadi brodova Jugoslavenske trgovačke mornarice (Sl.list SFRJ br.8/65), pa je prvostepeni sud pravilno našao da je, prema tome i čl. 26, 27. i 28. spomenutog Zakona, tužitelj bio osoba koja je bila dužna da se brine o ukrcavanju, slaganju i iskrcavanju tereta, da upravlja i rukovodi svim poslovima na brodu, i da poduzima sve mjere potrebne za sigurnost plovidbe, pa samim tim da odgovara za sigurnost broda i njegove posade.

U čl.63. Pravilnika o HTZ mjerama pri lučko-transportnom radu (Sl.list SFRJ br.14/64) ferosilicijum je označen kao otrovna i po zdravlje štetna materija, a osim toga u ovom članu propisan je način osiguranja radnika od šetnog djelovanja ovoga i njemu sličnih otrova, pa je prvostepeni sud iz toga pravilno našao da je tužitelj, bez obzira da li je o tome bio posebno obaviješten, bio dužan i morao da zna kako treba s ovim teretom postupati, pa eventualno i da odbije prijevoz, ukoliko se zaštita od opasnosti po život i zdravlje posade nije mogla ni na koji način osigurati.

Tužitelj tako nije postupio, iako je znao da se radi o ferosilicijumu, dakle o teretu koji je otrovan i šetan po zdravlje, već je ukrcaj izvršio bez potrebnog osiguranja, i pri tome ga prekrpio natron papirom, čime je onemogućio potrebnu ventilaciju, pa je prvostepeni sud pravilno našao da je tužitelj štetu u pitanju pretrpio zbog propusta za koji je on odgovoran.

Stoji činjenica da je postojala dužnost krcatelja i broдача da tužitelja kao zapovjednika broда posebno obavijeste o opasnim svojstvima spomenutog tereta, kao i da su zbog propusta ove dužnosti odgovorni radnici krcatelja i broдача proglašeni krivima, ali po ocjeni ovoga suda ovo je bez utjecaja, s obzirom da je tužitelj i bez toga morao znati da ferosilicijum ne smije krcati onako kako je to učinio, te kod takvog stanja stvari šteta koju je on zbog spomenutog događaja pretrpio nije neposredna posljedica propusta krcatelja i broдача, već njegova; jer da je utovar ferosilicijuma izvršio onako kako je to propisano, odnosno da je odbio ukrcaj i prijevoz bez prethodnog osiguranja, do spomenute štete ne bi došlo, bez obzira na propuste broдача i krcatelja.

Prema tome kad se iz naprijed izloženog utvrđuje da je šteta koju je tužitelj pretrpio prilikom spomenute nezgode neposredna posljedica propusta za koji je tužitelj odgovoran, to je prvostepeni sud pravilno odbio tužbeni zahtjev, pa tužitelj neosnovano tvrdi da je prvostepena presuda u pobijanom dijelu zasnovana kako na pogrešnom i nepotpunom činjeničnom utvrđjenju, tako isto i na pogrešnoj primjeni materijalnog prava.

Stoga je valjalo žalbu odbiti i presuditi kao pod I izreke ove presude.

Prvostepena presuda, ukoliko se odnosi na trećetuženog, žalbom nije pobijana, pa je u tom dijelu ostala nepromijenjena.

Z.R.

Bilješka. - Prvostepenu presudu, koju je potvrdio gornjom presudom Vrhovni privredni sud, donio je Viši privredni sud SR Hrvatske u Zagrebu dne 30.X 1967. u vijeću sastavljenom od Zvone Rihtmana, prof.dra Vladislava Brajkovića, i dra Emilija Pallua.

VIŠI PRIVREDNI SUD SR HRVATSKE

Drugostepena presuda od 24.VI 1967.

Vijeće: dr Dušan Arneri, Gabro Badovinac, Paula Humeck

Prijevoz kamionom - Odgovornost vozara - Primjena prava - Dokazna snaga prijevoznice - Dužnost osiguranja robe od strane imaoца prava - U nedostatku pozitivnih propisa na prijevoze izvršene na teritoriju SFRJ primjenjuju se načela Konvencije o ugovoru za međunarodni prijevoz robe cestom - Činjenica što je primalac primio robu i prijevoznicu bez prigovora ne